GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 279. Włocławek, piątek 6 grudnia 1946 r. Cena 3 złote

Trzy różnice i trzy cele

Wicepremier Gomułka przemawiając na zebraniu aktywu PPR i PPS w Warszawie, omawiając zawartą umowę o jedności działania i współpracy między Polską Partią Socjalistyczną i Polską Partią Robotniczą omówił podstawowe różnice, cechujące drogi rozwojowe Związku Radzieckiego i Polski oraz trzy główne i podstawowe znaczenia zawartej umowy między PPS i PPR.

Przyjrzyjmy się bliżej tym głównym częściom przemówienia wicepremiera Gomułki.

„...Na zasadach jedności działania obu partii robotniczych — powiedział wicepremier — przy ścisłej współpracy z innymi partiami demokratycznymi, Polska Partia Robotnicza oparła koncepcje polskiej drogi rozwojowej ku socjalizmowi. Koncepcja ta jest znamienna dlatego, że nie zawiera konieczności gwałtownych rewolucyjnych wstrząsów politycznych w rozwoju Polski oraz wyłącza potrzebę dyktatury proletariatu, jako formy sprawowania władzy w najtrudniejszym okresie przejściowym...“

„...Niektórzy ludzie powtarzają wkółko, że Polska Partia Robotnicza dąży do dyktatury proletariatu i że chciałaby dojść do socjalizmu w Polsce właśnie tymi samymi drogami, jakimi doszedł Związek Radziecki...“

„...Ponieważ zagadnienie to nie było dotychczas szerzej omawiane przez naszą partię — mówił dalej wicepremier — uważam za wskazane oświetlić je dzisiaj z punktu widzenia partii którą reprezentuję...“

„...Chciałbym przede wszystkiem zwrócić Waszą uwagę na trzy podstawowe różnice, widoczne zresztą dla wszystkich, które cechują drogi rozwojowe Związku Radzieckiego i Polski.

Pierwsza różnica polega na tym, że zmiany społeczno-polityczne dokonane zostały w Rosji na drodze krwawej rewolucji, a u nas w sposób pokojowy.

Druga różnica wyraża się w tym, że Związek Radziecki musiał przejść przez etap dyktatury proletariatu, a u nas etapu takiego nie ma i można go uniknąć.

Różnica trzecia, charakteryzująca odmienność dróg rozwojowych obydwu krajów polega na tym, że władza w Związku Radzieckim sprawowana jest przez Rady Delegatów, czyli Sowiety, a u nas funkcje ustawodawcze i wykonawcze są rozdzielone i władza państwowa oparta jest na demokracji parlamentarnej...“

Słowa wicepremiera Gomułki są zimną wodą na niektóre mocno rozpalone mózgi. Naród polski posiada wadę zachwycania się wszystkim tym, co nosi na sobie markę zagraniczną. Nasze własne, polskie, rodzime jest zawsze uważane za coś gorszego. Jeden z wieszczów naszych nazwał Polskę pawiem i papugą narodów.

Nietylko przeciwnicy PPR mówili i mówią o tym, że ta partia chce iść tymi samymi drogami jakimi szedł Związek Radziecki. Mówią o tym także sympatycy, zwolennicy a nawet członkowie PPR. Naturalnie, że są to członkowie nieuświadomieni, którzy ulegając wadzie narodowej, zachwyceni wzorem obcym, szeroko mówią o tym, że jedyną zbawienną drogą Polski byłaby rewolucja i dyktatura proletariatu. Tym wszystkim wicepremier Gomułka oświadcza wyraźnie:

„...Nie ma u nas najmniejszej potrzeby wstępować w ślady sowieckiej gospodarki rolnej. Odrzuciliśmy kolektywizację, gdyż w polskich warunkach byłaby szkodliwa gospodarczo i politycznie...“

„...Wybraliśmy własną, polską drogę rozwoju, którą nazwaliśmy drogą demokracji ludowej. Na tej drodze i w tych warunkach dyktatura klasy robotniczej, a tym mniej dyktatura jednej partii nie jest ani konieczna, ani celowa. Uważamy, że władza w kraju winna być sprawowana przez wachlarz wszystkich partyj demokratycznych, ściśle i zgodnie współpracujących ze sobą. To stanowisko nasze wypływa z charakterem ustroju społeczno-politycznego Polski. Nasza demokracja oraz zbudowany przez nas i utrwalony ustrój społeczny są bez precedensu historycznego...“

— — —

Druga część przemówienia była poświęcona głównym znaczeniom zawartej umowy.

Jako pierwszy cel jedności działania partyj PPS i PPR wicepremier wskazuje złamanie oporu reakcji. Wicepremier omówił jednocześnie wielką daninę krwi, jaką złożyli i składają członkowie PPR, funkcjonariusze U. B. i Milicji oraz żołnierze Wojska Polskiego mordowani przez podziemne organizacje. Mówiąc o systemie walki organizacji podziemnych i nielegalnych wicepremier przytoczył wypowiedź umieszczoną w październikowym numerze nielegalnego pisma „Honor i Ojczyzna“.

„...W wypowiedzi tej znajdujemy takie „złote myśli“ i wezwania: — „Tłuc komunistów... gdzie tylko się ich ślad ukaże, dławić ich... nie dać im dojść do oddechu, wykręcać gnaty, łamać kości... (walić) kłonicą w łeb, lub w ucho łomem... tłuc bolszewickie draństwo... bez miłosierdzia, bez litości“.

Oto macie program faszystowskiego podziemia, reprezentowanego przez WIN. Macie próbkę ich „wolności“, macie obraz tej Polski „niezawisłej“, do której dąży reakcja...“

I dlatego wicepremier wskazuje, że zadaniem demokratów jest jednoczyć siły obozu demokratycznego i siły narodu do walki z reakcją, do usunięcia niebezpieczeństwa restauracji przedwrześniowych stosunków społecznych i władzy reakcji.

Jako drugie główne znaczenie zawartej umowy wicepremier wymienia fakt ten, że umowa przekreśla nadzieje reakcji na osłabienie bloku demokratycznego, na wyizolowanie Polskiej Partii Robotniczej. Szeregi całego frontu demokratycznego zostały tą umową wzmocnione i ubojowione.

I wreszcie trzecie główne i podstawowe znaczenie umowy zawartej polega na tym, że obie partie postanowiły zjednoczyć wszystkie swe siły dla osiągnięcia zwycięstwa przy wyborach do Sejmu Ustawodawczego.

„...Setki tysięcy członków naszych partyj, zaktywizowanych w akcji wyborczej wraz z setkami tysięcy członków pozostałych partyj bloku mogą pociągnąć za sobą olbrzymią większość narodu, jeśli będą działać zgodnie i jednolicie. Naród pragnie jedności, nie chce rozbicia i potępia destrukcyjną opozycję sytych malkontentów...“

„...Stoją przed nami wielkie zadania. Do wielkich zadań należy bezsprzecznie zwycięskie przeprowadzenie wyborów. Lecz nie jest to największe i najtrudniejsze zadanie. Większym nad osiągnięcie zwycięstwa wyborczego jest zadanie odbudowy kraju, zagospodarowanie Ziem Odzyskanych, wykonanie 3-letniego planu gospodarczego. Zwycięstwo wyborcze ułatwić nam może tylko wykonanie tych drugich zadań“ — zakończył wicepremier Gomułka.

Przemówienie wicepremiera zawiera 24 strony pisma maszynowego. Rozmiar naszej gazety nie zezwala nam na podanie czytelnikom całości przemówienia. Podajemy więc najistotniejsze i najbardziej zasadnicze punkty tego przemówienia, które naświetla stanowisko PPR w sprawach zasadniczych naszej dzisiejszej rzeczywistości politycznej.

A. Turczynowicz.

Broszura Schumachera

LONDYN (PAP). W czasie pobytu w Anglii Schumachera i innych delegatów socjal-demokracji niemieckiej kolportowana jest broszura w języku angielskim, podpisana przez Schumachera. Broszura ta, zawierająca szereg wypowiedzi Schumachera na temat sytuacji Niemiec, ma charakter wybitnie antyradziecki i antypolski.

Po krytyce stosunków w radzieckiej strefie okupacyjnej Niemiec, Schumacher oświadcza: „Czynnikiem, który hamuje najbardziej rozwój polityczny Niemiec jest fakt, że dzisiaj mniej niż kiedykolwiek widzimy oznaki wspólnej polityki za strony zwycięzców.

Jeżeli żelazna kurtyna, którą Rosjanie przeciągneli przez serce Niemiec, nie zostanie podniesiona, dla zachodnich stref wynikną z tego poważne konsekwencje i my, Niemcy uczynimy wszelkie wysiłki, by kurtynę tę ściągnąć w dół“.

Schumacher zaznacza dalej, że „spośród czterech zwycięskich mocarstw tylko Rosjanie mają filozofię polityczną, ale filozofia ta nam nie odpowiada“.

Schumacher w imieniu swych rodaków stawia dziwne pytanie: „Niemcy chcą wiedzieć, kto ma płacić za Trzecią Rzeszę i za drugą wojnę światową“. Zdaniem Schumachera, „odszkodowania, jakich żądało od Niemiec jedno z mocarstw na zebraniu ministrów spraw zagranicznych w Paryżu, nie odpowiada żadnym nakazom rozsądku“.

W dalszym ciągu Schumacher wdaje się w rozważania na temat „nierozłącznego związku socjalizmu i humanizmu“ oraz pisze: „Po latach zmagań i niebezpieczeństw pragniemy ujrzeć Niemcy jako równouprawnionego i szanowanego członka Stanów Zjednoczonych Europy. Pragniemy europejskiej federacji państw, w której Wielka Brytania musi być i będzie jednym z członków“.

Broszura Schumachera zatytułowana „List do przyjaciela zagranicą“ rozsyłana jest przez londyńskiego przedstawiciela niemieckiej partii socjal-demokratycznej Sandera.

Nowy ambasador R. P. w Londynie

WARSZAWA (obsł. wł.). W dniu wczorajszym opuścił Warszawę nowomianowany ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Wielkiej Brytanii ob. Jerzy Michałowski.

Minister Hynd wyjaśnia

LONDYN (obsł. wł.). W Izbie gmin jeden z posłów wniósł interpelację w sprawie pobytu Schumachera w Anglii. W odpowiedzi na powyższą interpelację minister Hynd oświadczył, że czas pobytu Schumachera i jego kolegów w Anglii potrwa około 12 dni i że Schumacher przybył na skutek zaproszenia wystosowanego do niego przez Partię Pracy.

Kto będzie premierem Francji?

PARYŻ (obsł. wł.). Zgromadzenie Narodowe w dniu wczorajszym przeprowadziło głosowanie nad kandydaturą na premiera Francji. Jedynym zgłoszonym kandydatem był, jak już podawaliśmy, komunista Maurice Thorez. W wyniku głosowania Thorez otrzymał 259 głosów, a tym samym nie otrzymał absolutnej większości, wobec czego jego kandydatura upadła.

W dniu dzisiejszym odbędzie się dalsze głosowanie.

Wdzięczność dla delegacji radzieckiej

NOWY JORK (obsł. wł.). W komisji politycznej dla spraw rozbrojenia nastąpił zdecydowany zwrot, który napawa wszystkich nadzieją, że sprawa rozbrojenia, która do tego czasu napotykała w czasie dyskusji na różne trudności zostanie załatwiona pozytywnie.

Przewodniczący deleg. radzieckiej minister Mołotow oświadczył, że nie będzie dążył do koniecznego przeprowadzenia wniosku delegacji radzieckiej i wyraża zgodę na wzięcie jako podstawę do dyskusji wniosku angielskiego. Jednocześnie minister Mołotow oświadczył, że należy wyjąć z pod prawa bombę atomową i wszystkie inne środki masowego niszczenia.

Delegat Wielkiej Brytanii Shawcross wyraził wdzięczność dla delegacji radzieckiej za zajęcie powyższego stanowiska. Podobne oświadczenie złożył przedstawiciel St. Zjednoczonych Connally. Delegat Kanady oświadczył, że cały świat będzie wdzięczny dla Zw. Radzieckiego, bowiem stanowisko delegacji radzieckiej daje pewność, że pokój zostanie zachowany.

Po powyższych oświadczeniach dokonano wyboru podkomisji, w skład której powołano również delegata Polski. Podkomisja ma opracować rezolucje dotyczące powszechnego rozbrojenia.

Słowo „hańba" pada na sali sądowej

NOWY JORK (obsł. wł.). W dniu wczorajszym Sąd Federalny ogłosił wyrok mocą którego Lewis, przewodniczący górników w Stanach Zjednoczonych został skazany za wywołanie strajku na 10.000 dolarów grzywny, a Związek na 3 i pół miliona dolarów grzywny. Obrońcy zapowiedzieli wniesienie apelacji. Jeden z obrońców po wysłuchaniu wyroku krzyknął na sali posiedzeń „hańba".

Wokół rządów gen. Franco

NOWY JORK (obsł. wł.). W dniu wczorajszym w dalszym ciągu trwała dyskusja wokół rezolucji Polski, Białorusi i Stanów Zjednoczonych w sprawie rządów gen. Franco. Delegat Danii oświadczył, że wniosek Stanów Zjednoczonych nie będzie skuteczny. W stosunku do reżimu gen. Franco musi być podjęta bardziej zorganizowana akcja.

Przedstawiciel ZSRR Gromyko wskazał na ostatni niepokojący fakt zamknięcia granicy francusko-hiszpańskiej, który jest bezprzecznie groźbą dla pokoju światowego. Delegat radziecki wezwał wszystkie narody do przyjęcia rezolucji Polski.

Delegat Abisynii poparł z całą stanowczością rezolucję polską.

Delegat St. Zjednoczonych bronił w dalszym ciągu swego stanowiska, oświadczając, że przyjęcie rezolucji Polski byłoby szkodliwe pod względem gospodarczym i w rezultacie wzmocni rząd gen. Franco.

Dyskusja trwa.

Wojsko oczyszcza Olsztyn

OLSZTYN (PAP). Sztab dywizji olsztyńskiej Wojsk Polskich zorganizował samorzutnie oczyszczanie miasta. Prace oczyszczania prowadzono w 5 punktach miasta. Wzięły w nich udział wszystkie jednostki wojskowe. Po skończonej akcji oczyszczania, żołnierskie bataliony robocze z łopatami na ramieniu przedefilowały ulicami Olsztyna.

Wyniki działalności Komisji Specjalnej

WARSZAWA (obsł. wł.). Ogólna wartość według cen sztywnych, skonfiskowanych przestępcom towarów sięga sumy 60 milionów złotych, z czego np. samym tylko waluciarzom skonfiskowano w ciągu ubiegłego okresu wszelkiego rodzaju walut, złota, złomu i biżuterii na sumę około 11 milionów złotych.

Za okres 11 miesięcy ogółem wpłynęło do Komisji 14.035 doniesień, z których dotychczas załatwiono 9.790, zaś w opracowaniu pozostaje 4.245. W obozie osądzono 1.036 osób z tej ostatniej liczby za lichwę i spekulację — 206 osób, za grabież mienia publicznego 136 osób, za nadużycia służbowe 133 osoby, za handel walutami 81 osób, za szaber 72 osoby, za kradzież i nadużycia w związku z towarami UNRRA 69 osob, za łapownictwo 42 osoby, za wykroczenia przeciwko Monopolowi Spirytusowemu i Tytoniowemu 24 osoby itd.

Podwyżka zaopatrzeń emerytalnych

WARSZAWA (PAP). Na ostatnim posiedzeniu Rada Ministrów uchwaliła dekret, normujący sprawę podwyżki dodatków przejściowych do zaopatrzeń emerytalnych. Na podstawie tego dekretu minimum zaopatrzenia dla emerytów ustalone zostało na 1.200 zł. miesięcznie zaś dla wdów 800 zł. miesięcznie. Dodatek przejściowy dla emerytów został ustalony na 1.000 zł., dla wdów na 700 zł., zaś dla sierot zł. 300, 400 i 600 miesięcznie. Minimum zaopatrzenia dla emerytów, którzy przeszli na emeryturę po 30 września 1945 r. ustalone zostało na 1.200 zł., dla wdów na 800 zł., dla sierot na 325, 450 i 700 zł. Podwyżki minimum emerytur oraz dodatków przejściowych mają również zastosowanie przy wypłacie zaopatrzeń dla osób szczególnie zasłużonych.

Zamknięcie uniwersytetu w Wiedniu

WIEDEŃ (obsł. wł.). Uniwersytet w Wiedniu na skutek zarządzenia władz okupacyjnych został zamknięty na okres jednomiesięczny. Obecnie władze przeprowadzają rewizję list studenckich celem usunięcia z uniwersytetu elementów faszystowskich.

Zbiorowe zatrucie w Radomiu

RADOM (PAP). W warsztatach kolejowych w Radomiu, przy malowaniu wagonów czerwoną farbą zaszedł wypadek zbiorowego zatrucia. 8 osób ciężko zatrutych przesłano niezwłocznie do szpitala w Lublinie. Ostrzeżenie wydane w tej sprawie przez Ministerstwo Zdrowia opublikowano jeszcze raz w prasie radomskiej.

Na froncie Daniny

KATOWICE (PAP). Wezwanie do składania Daniny Narodowej znalazło szeroki oddźwięk w społeczeństwie śląskim. Do akcji tej przystąpiły także przedsiębiorstwa prywatne i kupcy, mimo nieustalonych jeszcze sum opodatkowania przez komitety. Trzy Izby Skarbowe w Katowicach notują wpływ 942 tys. zł. w ostatnich dniach listopada.

POZNAŃ (PAP). W ramach Daniny Narodowej Wspólnota Przemysłu Drzewnego „Orzechowa" pow. Września wpłaciła 530.000 złotych, fabryka cukrów i czekolady „Kanold" F. Kaczmarek w Lesznie 500.000 złotych oraz skład papieru F. Dolewski w Poznaniu 600.000 złotych — na poczet przyszłego wymiaru Daniny.

SZCZECIN (PAP). Jedno z pierwszych miejsc w sprawie Daniny zajmuje Myślibórz, gdzie społeczeństwo a głównie kupiectwo w pierwszym dniu wpłaciło kwotę 250 tys. złotych. Podobny napływ jest w Łobezie, gdzie Urząd Skarbowy był zmuszony przedłużyć godziny urzędowania, by nadążyć w przyjmowaniu wpłat. Izba Przemysłowo-Handlowa w Szczecinie wydała do ogółu przemysłowców i kupców Pomorza Zachodniego odezwę, w której apeluje o sumienne i rzetelne spełnianie obowiązku w odniesieniu do Daniny Narodowej.

— — —

WARSZAWA (PAP). W pełni zrozumienia celu i znaczenia, jakie posiada Danina Narodowa dla rychłej i planowej odbudowy życia gospodarczego na Ziemiach Odzyskanych, Bank Gosp. Krajowego wpłacił na rzecz Daniny 20 milionów zł. Kwota ta jest wyższa o 15% w stosunku do wymiaru przypadającego na te instytucje.

Napad na pociąg we Francji

PARYŻ (PAP). W pobliżu miejscowości Chaumont w departamencie Haute Marne bandyci w maskach, uzbrojeni w rewolwery napadli na pociąg pocztowy i skradli 21 worków, zawierających poważne sumy pieniężne. W wagonie pocztowym znaleziono kartkę z napisem: „Rzetelna praca nie popłaca".

Zaproszenie i śniadanie

LONDYN (PAP). Agencja Reutera donosi, że dr Kurt Schumacher został zaproszony przez brytyjskiego ministra skarbu Hugh Daltona i spożył z nim śniadanie.

Prasa włoska o rocznicy Sienkiewicza

WARSZAWA (PAP). Prasa włoska sporo miejsca poświęciła ostatnio 100-ej rocznicy urodzin Sienkiewicza. „Il Matino d'Italia" zamieścił dłuższy artykuł G. Legi, w którym autor kreśląc obraz życia i twórczości wielkiego pisarza polskiego, stwierdza nieśmiertelność jego dzieła. Poprzednio poświęcił Sienkiewiczowi dłuższą wzmiankę wychodzący w Bergamo „Eco di Bergamo", przypominając z okazji minionej rocznicy postać polskiego pisarza i podkreślając wysokie wartości najbardziej zagranicą znanego dzieła jego „Quo Vadis".

Święto konstytucji radzieckiej

MOSKWA (PAP). Dnia 5 grudnia upływa 10 lat od uchwalenia konstytucji radzieckiej. W związku z tym we wszystkich miastach radzieckich, w salach odczytowych i klubach fabrycznych odbywają się odczyty i pogadanki, poświęcone pamiętnej w życiu narodu radzieckiego, dacie.

W Moskwie liczba odczytów, które będą wygłoszone na temat konstytucji, sięga 300.

Tegoroczny obchód dnia konstytucji łączy się z ożywioną kampanią przedwyborczą w republikach związkowych, która w pierwszym etapie sprowadza się do zaznajomienia ludności z ordynacją wyborczą.

Z różnych stron Związku Radzieckiego donoszą o imponujących rekordach pracy na cześć święta konstytucji.

Pierwszy kuter rybacki

GDYNIA (PAP). Komisja Techniczna Generalnego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego przejęła ze stoczni rybackiej w Gdyni nowowybudowany kuter rybacki długości 15 m., o sile motoru 110 KM. Jest to pierwszy kuter rybacki wybudowany przez polską stocznię od czasu wznowienia produkcji taboru rybackiego po naszym powrocie na Bałtyk. Dokonane przez Komisje próby kutra dały wynik pozytywny.

Zakłady meblarskie

ŚWIECIE (PAP). Zakłady meblarskie w Nowem pow. świeckiego, składające się z szeregu niewielkich fabryk stolarskich, wykazują b. duży rozwój produkcji. W roku 1947 fabryki w Nowem przystąpią do produkcji seryjnych kompletów mebli na rynek wewnętrzny.

Meble te będą sprzedawane na raty. Podczas gdy w sierpniu ub. r. wartość produkcji wynosiła 69.000 zł., obecnie miesięczna wartość produkcji wynosi około 6 mil. zł., a stan zatrudnienia wzrósł ze 100 do 400 osób.

Wierni historycznym tradycjom

WARSZAWA (PAP). Centralny Komitet Stronnictwa Demokratycznego wydał odezwę przedwyborczą w której m. in. czytamy:

„Wbrew temu, co głosili wrogowie demokracji w kraju i za granicą, zostały ogłoszone powszechne, wolne, równe, tajne i bezpośrednie wybory do pierwszego, rzeczywiście ludowego Sejmu, którego naczelnym zadaniem — zgodnie z zapowiedzią Manifestu PKWN z 22.7.1944 — będzie uchwalenie nowej Konstytucji, odpowiadającej obecnym potrzebom narodu.

Stronnictwo Demokratyczne — obóz radykalnej inteligencji i postępowego mieszczaństwa, spadkobierca przodującej myśli politycznej w Polsce, wywodząc się od Konarskiego, Staszica, Lelewela i twórców Towarzystwa Demokratycznego, staje do wyborów we wspólnym bloku partii demokratycznych, głoszących hasła pokoju i reform społecznych i reprezentujących interes większości narodu.

Stając w bloku stronnictw demokratycznych, z którymi w pamiętnych godzinach wyzwolenia spod okupacji niemieckiej otwarliśmy nowy rozdział historii polskiej wspólnym Manifestem Lipcowym, pozostajemy wierni historycznym tradycjom naszego ruchu i łączymy swe siły z całym obozem postępu, reform i przyszłości przeciwko tym wstecznym siłom, które usiłują sprowadzić naród na drogę przedwojennego zacofania i ponownej katastrofy wojennej.

Niezależnie od wspólnego z partiami robotniczymi i chłopskimi programu, Stronnictwo Demokratyczne ma jeszcze swoje własne cele, których urzeczywistnienie jest naszym właściwym zadaniem. Stronnictwo Demokratyczne dąży przede wszystkim do ustalenia właściwego miejsca dla inteligencji w nowym ustroju, aby mogła jak najwięcej dać z siebie dla potrzebującego jej współpracy narodu.

Chłop i robotnik polski, wyzwoliwszy się z wyzysku prywatnego kapitalisty, potrzebuje ludzi pracy umysłowej bardziej niż kiedykolwiek. Warunki bytu inteligencji pracującej w Polsce muszą być takie, aby praca jej mogła być rzeczywiście twórcza. Stronnictwo Demokratyczne, które zrzesza największą część inteligentów polskich, domaga się wydatnej poprawy bytu.

Stronnictwo Demokratyczne dumne jest z tego, że w jego szeregach oddawna znajduje się najbardziej wartościowa awangarda polskich pracowników umysłowych. Wszystko, co wzmaga postawę inteligenta polskiego w zwycięskiej walce o postęp, jest naszą sprawą.

Stronnictwo Demokratyczne zrzesza w swych szeregach, obok inteligencji pracującej, również postępowe mieszczaństwo — kupców, rzemieślników, drobnych przemysłowców. Zrzeszeni w Stronnictwie przedstawiciele gospodarki prywatnej czują się odpowiedzialni za odbudowę Polski w równym stopniu, jak upaństwowiony przemysł i spółdzielczość. Wierzymy w trwałość modelu gospodarczego Polski, w którym bardzo ważne miejsce jest zostawione dla niespożytej inicjatywy prywatnych warsztatów pracy w miastach i na wsi.

Stronnictwo Demokratyczne walczyć będzie o poszanowanie praw prywatnej własności w imię szybkiej odbudowy i podniesienia dobrobytu społeczeństwa.

Przedstawiciele Stronnictwa Demokratycznego w Sejmie walczyć będą:

— o poprawę bytu inteligencji pracującej i o przyznanie jej przodującego stanowiska w Państwie;

— o upowszechnienie oświaty i kultury;

— o praworządność;

— o przestrzeganie zasady, że niema wolności dla wrogów wolności;

— o lepsze jutro polskiego dziecka;

— o poszanowanie własności prywatnej;

— o należyte warunki rozwoju dla prywatnej gospodarki;

— o wyplenienie wszelkich nadużyć i nieposzanowania prawa;

— o zbliżenie i porozumienie narodów.

Centralny Komitet
Stronnictwa Demokratycznego

Kiedy powstała „Rota”

„Rota“ M. Konopnickiej i F. Nowowiejskiego stała się hymnem narodowym, którego aktualność zwiększyła okupacja niemiecka i gwałty hitlerowskie w Polsce.

Podkreślając znaczenie tej patriotycznej pieśni, którą niektórzy chcą uznać nawet za oficjalny hymn narodowy, przypominają „Rejsy“ (dodatek do Dz. Bałtyckiego — artykuł p. Heysinga) okoliczności, w jakich „Rota“ powstała jako skojarzenie poezji i muzyki.

Datą powstania „Roty“ jest r. 1908. Utwór Konopnickiej ukazał się w druku w formie dzisiejszej, w piśmie „Przodownica“, zaznaczyć bowiem trzeba, że pierwotny jej tekst nieco różnił się od obecnego, a mianowicie w trzeciej zwrotce. Miała ona najpierw następ. brzmienie:

Nie damy miana Polski zgnieść,
Nie pójdziem żywo w trumnę,
W Ojczyzny imię i w Jej cześć
Podnosim czoła dumne,
Odzyska ziemię dziadów wnuk.
Tak nam dopomóż Bóg“!

Później Konopnicka usunęła tekst trzeciej zwrotki i zastąpiła go słowami: „Nie będzie Niemiec pluł nam w twarz“.

W wielkim roku grunwaldzkim (1910) przesłała poetka utwór „Gwiazdce cieszyńskiej“, gdzie ukazał się 26 lutego.

Jeszcze wcześniej, zapewne jako przedruk z „Przodownicy“ pojawiła się Rota w „Kurierze Warszawskim“ a także w „Nowinach“ dzienniku krakowskim, redagowanym przez Ludwika Szczepańskiego. Melodię „Roty“ skomponował zmarły w styczniu br. Feliks Nowowiejski.

Warunki w jakich powstała muzyka „Roty“ owiane są różnorodnymi legendami. Kompozytor, podczas jednej z prób chóralnych poznańskiego „Echa“, podobno ćwiczył „Rotę“ na 4 głosy. W przerwie opowiedział, jak to pewnego dnia, żyjąc w Krakowie, wybrał się za miasto, na Błonia Krakowskie. W promieniach słońca Kopiec Kościuszki przedstawiał się majestatycznie jako pamiątka Polski walczącej. Pod wpływem tym nie mając przy sobie papieru nutowego, Nowowiejski nakreślił na kopercie linie notując melodie „Roty“.

Tę i wiele podobnych legend rozwiał muzykolog, dr Stanisław Zetowski, który doszedł do wniosku, że melodia „Roty“ powstała 9 stycznia 1910 roku w mieszkaniu prof. Stanisława Bursy w Krakowie. Data ta kojarzy się z zamieszczeniem tekstu Konopnickiej w „Nowinach“ krakowskich, których prof. Bursa był recenzentem muzycznym.

Wygładzenie linii melodyjnej i harmonii nastąpiło 13 stycznia 1910 roku i rękopis z powyższą datą posiada Stanisław Bursa, przyjaciel Nowowiejskiego.

Rota ta napisana dla chóru krakowskiego „Sokoła“ i po raz pierwszy zabrzmiała 23 stycznia tegoż roku na uroczystym wieczorze ku uczczeniu 47 rocznicy powstania styczniowego.

Rok grunwaldzki spopularyzował tę pieśń w całej Polsce. Według dociekań dra Zetowskiego, początkowy motyw melodii „Roty“ zaczerpnął Nowowiejski z malborskiego hymnu krzyżackiego, jaki codziennie wygrywano na wieży zamkowej. „I ten motyw, pisze dr Zetowski, który puszył się akordami potęgi krzyżackiej, stał się bronią przeciwko następcom Krzyżaków“.

RYTM KUJAW

Pow. włocławski

Z AKCJI POMOCY ZIMOWEJ

Akcja Pomocy Zimowej na terenie powiatu za miesiąc listopad, przedstawia się następująco: Do wszystkich Gminnych Komitetów Opieki Społecznej, wysłane zostały okólniki i zarządzenia dotyczące planu pracy i norm akcji pomocy zimowej.

W miesiącu sprawozdawczym, nie odbyło się zebranie Komitetu Akcji Pomocy Zimowej, ze względu na przewidzianą zmianę kierownika PKOS-u, który jest czynnikiem organizacyjnym całokształtu akcji, na terenie powiatu. Uważano za konieczne, wprowadzenie na zebraniu Komitetu nowego kierownika w jego obowiązki.

Ze względu na krytyczne położenie materialne społeczeństwa, obciążonego poza akcją Pomocy Zimowej, zbiórkami innego rodzaju, wyniki prac za okres sprawozdawczy, nie dały dobrych rezultatów.

W realizowaniu opodatkowań od kupiectwa, przemysłu i handlu, powstały trudności, ze względu na to, iż Urząd Skarb., nie posiadający brygad skarbowych na terenie powiatu, zmuszony był odmówić swojej współpracy, projektując zbieranie opodatkowań bezpośrednio przez Zarządy Miejskie i Gminne, od zainteresowanych płatników.

Wysłane listy zbiórkowe dały wyniki słabe. Szczególnie słaba jest wypłacalność w naturze.

W m. sprawozdawczym przeprowadzone zostały 2 zbiórki uliczne w miasteczkach, na terenie gmin i gromad. Zebrano w gotówce — 65.465,42 zł., 1173 kg. zboża (ekwiwalent) 11.730 zł., 4.015 kg. ziemniaków — 12.045 zł.

Każdy podopieczny na okres świąteczny otrzyma 50—100 kg. żyta. Realizacja tego projektu uzależniona jest od wpływów towarowych w poszczególnych Komitetach Pomocy Zimowej. Ponadto Powiatowy Komitet przewiduje wypłacenie każdemu podopiecznemu zapomogę doraźną w wysokości od 200—300 zł. na okres świąteczny.

W ub. m. została wydatkowana suma 20.640 zł. na dożywianie podopiecznych. W miesiącu bieżącym, przewidywana jest znaczna podwyżka. Jeszcze w tym miesiącu nastąpi uruchomienie kuchni ludowej w Brześciu Kujawskim. PKOS subweniował na ten cel 30 tysięcy zł.

Ze względu na zły stan gospodarczy społeczeństwa powiatu i krytyczne warunki w wyżywianiu dzieci, opracowany został plan dożywiania dzieci w szkołach powszechnych na terenie powiatu włocławskiego. (md.).

POSIEDZENIE BUDŻETOWE.

Na terenie powiatu od kilku dni w zarządach gminnych i miejskich, odbywają się posiedzenia budżetowe Rad Gminnych i Miejskich Narodowych. W posiedzeniach tych biorą czynny udział, inspektor samorządowy ob. Marian Lachczyk i z biura Wydz. Pow. ob. Janisław Szymanowski. (md.).

REALIZACJA BUDŻETÓW.

W związku z akcją wymiaru i ściąganiem podatku gruntowego oraz realizacją budżetów w roku bieżącym na terenie powiatu, członek Wojewódzkiej Rady Narodowej, ob. Stanisław Kozyra, otrzymał delegację, celem kontroli gminnych i miejskich Rad Narodowych.

Ob. Kozyra posiada delegację wojewódzką na powiaty: włocławski, nieszawski i lipnowski. (md.)

ZBIEGOWIE.

W nocy z dnia 30 ub. m. na 1 bm. z M. B. P. zbiegło kilku niemców. Ślady ucieczki prowadzą w kierunku Włocławka.

Jeden ze zbiegów włada językiem polskim. Ktokolwiek natknął by się na uciekinierów, winien zameldować o tym niezwłocznie do najbliższego posterunku MO.

Nazwiska uciekinierów są następujące: Fritz Barswol, lat około 28, Stefan Otto, lat około 30, S. Szulc, lat około 30 i R. Szulc, lat około 35.

USTALENIE WŁASNOŚCI DZIAŁEK.

Powiatowy Urząd Ziemski przystąpił do opracowania i założenia hipotek na działki, przydzielone w związku z reformą rolną. Przydzielone działki, będą ostatecznie posiadały prawnych właścicieli. (md.).

OSÓWEK.

WALKA Z BANDYTAMI.

W godzinach nocnych patrol Milicji Obywatelskiej w Osówku, natknął się na grupkę bandytów, składającą się 3 osobników, uzbrojonych w rewolwery i automaty.

W czasie walki jeden z bandytów dotychczas nieustalonego nazwiska, został zabity, drugiego raniono.

Dalsze dochodzenia prowadzi Milicja Obywatelska. (md.).

ZALESIE.

GROBY PRZYDROŻNE nie pozostają bez opieki i pamięci ze strony młodzieży. Oto Koło Mł. PCK przy szkole powsz. w Zalesiu, kierowane przez opiekunkę p. Czajkowską, uporządkowało i paliło światła w dniu poświęconym pamięci zmarłych na grobach przydrożnych żołnierza polskiego, rosyjskiego i nieznanej Polki. (md).

Kronika Włocławka

PIĄTEK
6
GRUDNIA

Kalend. Rzym.-Katol. — Mikołaja b-pa w.
Kalendarzyk Słowiański — Jarogniewa.
Wschód słońca 7.28 — zachód 15.25
Apteka dyżurna na 3-go Maja 16.
Lek. dyż. dr Makohoński, Cyganka 18 II p. godz. 18—8.
Karetka P. C. K. tel. 13-32, w nocy 15-41.
Straż Pożarna tel. 12-34.
Kino „BAŁTYK" — Upadek Japonii.
Kino „POLONIA" — Samotny Żagiel.

TEATR ZIEMI KUJAWSKIEJ
NIECZYNNY

W lusterku

Historia się powtarza

Pomnę w gimnazjum — owa algebra
wylazła nieraz przez siódme żebro,
a zaś równania, tezy „igreki"
gotowy byłem wysłać choćby do piekieł.

Dziś nieraz wieczór, siadając w domu,
muszę rozważać rozkład atomu...
Lata mijają, życie ucieka:
Schumacher udaje baranka „i-Greka".

AGAPIT.

WIGILIA ZWIĄZKU POLIGRAFICZNEGO.

Rada Zakładowa Drukarni Diecezjalnej uchwaliła jednomyślnie urządzić wieczerzę wigilijną, na którą obok członków Związku zostanie zaproszonych 10 żołnierzy z miejscowego garnizonu.

Kierownictwo Drukarni zamierza przygotować jako upominki dla żołnierzy paczki, zawierające cenne upominki, które wręczą dzieci pracowników Drukarni Diecezjalnej. Uroczystość ta odbędzie się dnia 21 b. m. o godz. 18-tej w świetlicy Związku Poligraficznego, przy ul. Tumskiej Nr. 5. (c.).

ODCZYT PROF. SZWEYKOWSKIEGO.

Przypominamy, że w dniu dzisiejszym wybitny znawca literatury prof. Szweykowski wygłosi w sali teatru Ziemi Kujawskiej odczyt pt. „Walka Prusa o wielkość i realizm w życiu narodu".

Początek odczytu o godz. 18-tej.

Zarówno osoba prelegenta jak i sam temat zainteresują niewątpliwie liczne grono słuchaczy, którzy chętnie uczęszczają na odczyty zorganizowane staraniem Klubu Artystyczno-Literackiego. (c.)

NA SIEROCINIEC dla dzieci po powstańcach warszawskich, jaki buduje się w Warszawie siłami Kół Młodzieży PCK, Koło Mł. PCK przy szkole powsz. r. 7 w Włocławku przeznaczyło 1000 zł. oraz na Gwiazdkę dla biednych dzieci szkoły 1446 zł. Obie te sumy stanowią dochód z loterii fantowej, jaką Koło to urządziło w swej szkole.

UROCZYSTA AKADEMIA.

W dniu 8 bm. o godz. 10 w sali Teatru Ziemi Kujawskiej, odbędzie się uroczysta akademia z okazji 54 rocznicy założenia Polskiej Partii Socjalistycznej.

Na akademię złożą się: część oficjalna z programowym referatem prezydenta ob. I. Kubeckiego, oraz część artystyczna z występami muzycznymi, recytacjami itp. (md.).

UROCZYSTOŚCI ODPUSTOWE W KLASZTORZE OO. REFORMATÓW

Włocławski klasztor OO. Reformatów, zgodnie z tradycją lat ubiegłych, obchodzić będzie uroczyście od 8 do 15 grudnia tygodniowy odpust Niepokalanego Poczęcia N. Marii Panny, Patronki całego zakonu serafickiego. Obchód tegoroczny zbiega się z jubileuszem 25-lecia wszystkich braci i sióstr III Zakonu z Włocławka i Kujaw.

Przebieg uroczystości odpustowych będzie następujący:

W sobotę o godz. 6-tej wieczorem pierwsze uroczyste nieszpory, które celebrować będzie O. Bernardyn Dworzański; kazanie wygłosi ks. Feliks Dwornicki.

W niedzielę o godz. 6-tej rano odbędą się uroczystości jubileuszowe III Zakonu. Mszę św. odprawi ks. F. Dwornicki, mowę okolicznościową wygłosi gwardian Konwentu włocławskiego, O. Ludwik Szeląg owski, po czym nastąpi odnowienie profesji zakonnej oraz wręczenie krzyżów i dyplomów jubileuszowych. Msze św. odprawione będą o godzinie 8, 9 i 10. Sumę o godz. 11-tej celebrować będzie ks. infułat dr Józef Kruszyński, kazanie wygłosi ks. prof. dr Wład. Szafrański.

Nieszpory o godz. 6-tej wiecz. celebrować będzie ks. Feliks Dwornicki, mowę okolicznościową wygłosi ks. Kaz. Kaik, kapelan wojskowy.

Przez całą oktawę prócz rannych Mszy św. będą odprawiane o godz. 6 wiecz. uroczyste nieszpory, celebrowane przez OO. Reformatów. Kazania głosić będą następujący mówcy: ks. prof. Graczykowski, ks. dr. Andrzejewski, ks. prof. Mazierski, ks. prof. Librowski, ks. prof. Wieczorek i ks. prof. Olczyk.

W dzień Oktawy w niedzielę dnia 15 bm. sumę będzie celebrował ks. kan. dr Biskupski, kazanie wygłosi O. gwardian L. Szeląg owski.

Uroczystości odpustowe zakończą się nieszporami, które o godz. 6-tej wiecz. odprawi J. E. ks. dr Franciszek Korszyński, biskup-sufragan włocławski. Kazanie konkluzyjne wygłosi dyr. gimn. Długosza, ks. kan. dr Wład. Mirski. Na zakończenie Te Deum i uroczyste błogosławieństwo Najśw. Sakramentem.

Klasztor przez cały czas oktawy będzie iluminowany. Należy się spodziewać, że i w tym roku, jak przed wojną, tłumy wiernych z Włocławka i okolicy wezmą udział w tych pięknych uroczystościach.

OFIARY:

Na wezwanie p. Teresy Kujawy, Lucyna Lassotowa wpłaca 1000 zł. na „Caritas" i wzywa p. Stefanię Alagierską i p. Janinę Maciejewską.

ZE ZJAZDU KIEROWNIKÓW ŚWIETLIC.

W ubiegły wtorek w lokalu Oddziału Informacji i Propagandy, odbył się zjazd kierowników świetlic z terenu miasta i powiatu włocławskiego. Na zjazd przybyło 34 kierowników oraz kierownik Referatu Świetlicowego z Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, ob. Śliwiński.

W zjeździe wzięli udział przedstawiciele partii politycznych i Związków Zawodowych.

Zjazd zagaił i powitał przybyłych, kierownik Urzędu Inf. i Prop. ob. Leszek Janicki, który jednocześnie wygłosił referat aktualny na temat: „Świetlica w dobie przedwyborczej".

Z kolei do zebranych przemówił przedstawiciel wojewódzki, ob. Śliwiński, który podkreślił wielkie zadanie, jakie ciąży na poszczególnych kierownikach świetlic w związku z wychowaniem kulturalno-oświatowym. Na zakończenie życzył kierownikom dalszej owocnej pracy.

Następnie poszczególni kierownicy świetlic, złożyli sprawozdania z dotychczasowych wyników pracy na swoich terenach. Jak wynikało ze sprawozdań, od ostatniego zebrania, prace świetlicowe podniosły się o 50%. Powstały w tym czasie zespoły artystyczne, muzyczne, gazetki ścienne oraz przyjął się również „żywy" dziennik.

Kierownik ZMW „Wici" zwrócił się z prośbą o samodzielny lokal na świetlicę. Przedstawiciele partii politycznych, przyrzekli zająć się tą sprawą.

Po wspólnym obiedzie, który odbył się w stołówce Starostwa Powiatowego, przystąpiono do dalszych obrad. Zebrani przyjęli jednogłośnie uchwałę, że wszystkie świetlice w poszczególnych zakładach pracy urządzą tradycyjną „wigilię" na którą bezwzględnie każdy z poszczególnych kierowników świetlic zaprosi od 4 do 10 żołnierzy Wojska Polskiego tutejszego garnizonu, względnie żołnierzy zdemobilizowanych.

Ob. Damzyn podkreśla, że nie może być ani jednej świetlicy, w której by nie było zaproszonych żołnierzy. Ob. Buczkowski zreferował sprawę urządzenia „Jasełek" w każdej świetlicy, gdzie dzieci pracowników poszczególnych zakładów otrzymają od św. Mikołaja paczki z podarunkami, dla wręczenia tych paczek swoim żołnierzom.

Dalej, kierownicy świetlic postanowili w bieżącym miesiącu w świetlicach wzmóc akcję propagandową w związku ze zbliżającymi się wyborami do Sejmu Ustawodawczego, by jeszcze bardziej uwypuklić swoją działalność i na tym odcinku zagadnień państwowych.

Z kolei ustalono plan pracy na m. b. Plan przewiduje: Daninę Narodową, plan 3-letni w zakładach pracy, zorganizowanie „Gwiazdki" oraz przeprowadzenie akcji Pomocy Zimowej przez poszczególnych kierowników świetlic.

Postanowiono zorganizować zespół regionalny, który będzie występował w radio bydgoskim.

Ob. Śliwiński podkreślił w krótkim swym przemówieniu, że jeżdżąc po terenie województwa pomorskiego, po raz pierwszy, na terenie Włocławka, spotkał się z tak aktywną pracą świetlicową. Na zakończenie przyrzekł w miarę możności zaopatrzyć świetlice włocławskie w nuty, rekwizyty sceniczne i gry świetlicowe.

Po zjeździe, wszyscy zebrani udali się do kina „Polonia" na film pt. „Samotny Żagiel". (md.).

REGIONALNY ZESPÓŁ KUJAW. SKI.

Jutro oraz w niedzielę, dnia 8 bm. o godz. 20-tej na scenie naszego teatru wystąpi nowopowstały zespół artystyczny.

Zespół ten da nam program zawierający obrazki sceniczne tańce i muzykę.

Kierownictwo oraz członkowie zespołu postawili za cel propagowanie rzeczy regionalnych w szerokim znaczeniu tego słowa.

Kierownikiem muzycznym kapeli jest prof. Lewandowski.

Wszyscy grający wystąpią w specjalnie przygotowanych do tego występu strojach kujawskich.

Włocławianie niewątpliwie poprą tego rodzaju imprezę.

Zespół ten uzyskał zaszczytne wyróżnienie na konkursie zespołów w Warszawie, o czym donosiliśmy swego czasu. (c.)

WYSTAWA „WARSZAWA W GRUZACH".

Po sukcesach w Muzeum Narodowym w Warszawie, a następnie w Domu Sztuki w Bydgoszczy została sprowadzona przez Polskie Towarzystwo Krajoznawcze do Włocławka. Wystawa obejmująca Stare Miasto, Krakowskie Przedmieście, Nowy Świat, Ghetto, wszystkie nieomal gmachy monumentalne w 80 obrazach fotograficznych znakomitego i najsławniejszego w Polsce art. fotografa Jana Bułhaka, będzie otwarta od 8 do 16 grudnia w Gmachu Muzeum Ziemi Kuj. ul. Słowackiego 1 od godziny 10-tej do 15-tej.

OGŁOSZENIE

Wydział Aprowizacji i Handlu m. Włocławka podaje do wiadomości, że do dnia 10 bm. we wszystkich sklepach rozdzielczych sprzedawane będą:

ŚLEDZIE

Na karty zaopatrzenia z m-ca listopada br. Kat. I na odcinek Nr. 29 po 1 kg cena 17 zł.

MLEKO ŚWIEŻE

na m-c grudzień należy wydawać na następujące odcinki:

Dodatek „D-3" od 1—20 po 1/2 ltr. na odcinek.

Dodatek „M" od 1—30 po 1/2 ltr. na odcinek. (2301)

Za PREZYDENTA MIASTA
(St. Kasprowicz)
Zast. Kier. Wydz. Apr. i H.

OGŁOSZENIA DROBNE

ŚLUSARZY tylko wykwalifikowanych, oraz tokarza zatrudnią Zjednoczone Młotownie Mechaniczne, Kapitulna 4. (2294)

UNIEWAŻNIAM zgubione zaświadczenie repatriacyjne wydane przez PUR Włocławek na nazwisko Andruszkiewicz Maria, Włocławek, Żabia 3. (2301)

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 1126
Ogłoszenia przyjmuje Administracja codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8-ej do 12-ej i od 2-ej do 5-ej w soboty od 8-ej do 12-ej.

Nacz. Red.: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świąt. Maszynopisów nie zwraca się. Odpowiedzialne za pismo Kolegium Redakcyjne
WYDAWCA: Powiatowa Rada Narodowa we Włocławku.
E — 20834
DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4.

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości 1 szpalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Prenumerata miesięczna 60 zł., z przesyłką poczt. 70 zł.